

Ikt. sz.: NOB-41/7-4/2021.

NOB-4/2021. sz. ülés
(NOB-46/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2021. április 26-án, hétfőn 9 óra 07 perckor
az Országház Apponyi Albert gróf termében (főemelet 58.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása	5
Nemzetpolitikai prioritások a strasbourgi Európa Tanács Miniszteri Bizottsága magyar elnöksége során	5
<i>Dr. Sztáray Péter András tájékoztatója</i>	<i>5</i>
<i>Kalmár Ferenc András kiegészítése</i>	<i>8</i>
<i>Dr. Szili Katalin tájékoztatója</i>	<i>8</i>
<i>Dr. Juhász Hajnalka kiegészítése</i>	<i>11</i>
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	<i>13</i>
A polgári Magyarország napjáról szóló H/15802. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	15
<i>Bencsik János szóbeli kiegészítése</i>	<i>15</i>
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	<i>16</i>
<i>Bencsik János válaszai</i>	<i>17</i>
<i>Határozathozatal</i>	<i>18</i>
Az ülés berekesztése	18

Napirendi javaslat

1. Nemzetpolitikai prioritások a strasbourgi Európa Tanács Miniszteri Bizottsága magyar elnöksége során
Előadók:
Dr. Sztáray Péter András biztonságpolitikáért felelős államtitkár, Külgazdasági és Külügyminisztérium
Kalmár Ferenc András Magyarország szomszédságpolitikájának fejlesztéséért felelős miniszteri biztos, Külgazdasági és Külügyminisztérium
Dr. Szili Katalin miniszterelnöki megbízott
Dr. Juhász Hajnalka, az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2021 májusa és novembere között esedékes magyar elnöksége prioritásaival összefüggő nemzetközi kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszteri biztos, Miniszterelnökség
2. A polgári Magyarország napjáról szóló határozati javaslat (H/15802. szám)
(Bencsik János (független) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Fenyvesi Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke
Jakab István (Fidesz)
Lázár János (Fidesz)
Balczó Zoltán (Jobbik)
Bencsik János (független)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz) Fenyvesi Zoltánnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Sztáray Péter András biztonságpolitikáért felelős államtitkár
(Külgazdasági és Külügyminisztérium)
Kalmár Ferenc András Magyarország szomszédságpolitikájának
fejlesztéséért felelős miniszteri biztos (Külgazdasági és
Külügyminisztérium)
Dr. Szili Katalin miniszterelnöki megbízott
Dr. Juhász Hajnalka, az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2021
májusa és novembere között esedékes magyar elnöksége prioritásaival
összefüggő nemzetközi kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszteri
biztos (Miniszterelnökség)

Megjelent

Dr. Bán Janka főosztályvezető (Külgazdasági és Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 07 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Nagy szeretettel köszöntök minden kedves jelenlevőt a Nemzeti összetartozás bizottságának mai ülésén. Köszöntöm a bizottság tagjait, az alelnök urakat és köszöntöm vendégeinket, dr. Sztáray Péter András biztonságpolitikáért felelős államtitkár urat, Kalmár Ferenc Andrást, Magyarország szomszédságpolitikáért felelős miniszteri biztosát, dr. Szili Katalin miniszterelnöki megbízott asszonyt és dr. Juhász Hajnalkát, képviselőtársunkat, aki az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága magyar elnökségének a prioritásaival összefüggő nemzetközi kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszteri biztos.

Tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy az elmúlt hónapoknak megfelelően és a megszokott módon az ülésünket a belső televíziós hálózaton közvetítjük, és egyben köszöntöm mindazokat, akik ebben a formában követik bizottsági ülésünket. Tájékoztatom a bizottságot, hogy 11 óra 30 perctől itt a Kulturális bizottság ülésére kerül sor, a terem átrendezése, fertőtlenítése miatt természetesen jóval ezelőtt az időpont előtt be kell fejeznünk a bizottsági ülésünket.

Távolmaradását előzetesen írásban jelezte dr. Zsigmond Barna Pál képviselő úr és dr. Molnár Zsolt alelnök úr. Zsigmond Barna Pál képviselő urat Fenyvesi Zoltán alelnök fogja helyettesíteni. Megállapítom, hogy a bizottságunk 7 fővel határozatképes.

Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e az előzetesen kiküldött napirendet. Aki igen, az kérem, most szavazzon! (Szavazás.) Köszönöm szépen. A napirendet 7 igennel elfogadtuk.

Nemzetpolitikai prioritások a strasbourgi Európa Tanács Miniszteri Bizottsága magyar elnöksége során

Az 1. napirendi pontunk egy tájékoztató: nemzetpolitikai prioritások a strasbourgi Európa Tanács Miniszteri Bizottsága magyar elnöksége során.

Tisztelt Bizottság! Magyarország 2021 májusától, a jövő hónaptól tölti be a strasbourgi Európa Tanács Miniszteri Bizottsága elnökségét. Az előkészületekkel, illetve az ott zajló tervezett programokkal kapcsolatban - részben Budapesten, részben Strasbourgban - kérdezzük tisztelettel előadóinkat, elsősorban a nemzetpolitikai prioritásokra tekintettel, és tisztelettel fel is kérem Sztáray Péter András államtitkár urat. Államtitkár úr, öné a szó!

Dr. Sztáray Péter András tájékoztatója

DR. SZTÁRAY PÉTER ANDRÁS biztonságpolitikáért felelős államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Elnök Úr! Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntöm a bizottság vezetését, tagjait, a miniszterelnöki megbízott asszonyt, illetve a miniszteri biztos asszonyt és kollégámat, Kalmár Ferenc miniszteri biztost, akivel tandemben kezeljük a magyar Európa tanácsi elnökséget. Több külső segítségünk is van, természetesen itt jelen vannak, úgyhogy, gondolom, ők is megteszik majd a szükséges megjegyzéseiket. Én egy általános bevezetőt tartanék, és majd az elnökség nemzeti kisebbségi részét a többi szereplőre hagyom, a részleteket legalábbis.

Tehát '90 óta tag Magyarország az Európa Tanácsban, és ez a második alkalom, hogy Magyarország fogja ellátni az elnökséget május és november között. Németországtól vesszük át az elnökséget május 21-én, és Olaszországnak adjuk majd át november 17-én. Azt gondolom, hogy az elnökség legfontosabb küldetése számunkra az, hogy olyan nemzeti szempontból fontos prioritásokat tudjunk előtérbe helyezni a

fél év alatt, amelyek számunkra alapvetőek és amelyek illeszthetők egyébként az Európa Tanács missziójához is. A kettőt tehát együtt kell nézni, és ilyen szempontból vizsgáltuk meg, hogy mik legyenek azok a prioritások, amelyekkel foglalkozni szeretnénk a fél év alatt.

Lesznek szakmai programjaink, magas szintű, miniszteri szintű konferenciák akár Strasbourgban, akár Magyarországon, és van az elnökségnek egy fontos kulturális diplomáciai funkciója is, ezek alatt a fél évek alatt az adott ország, amely az elnökséget ellátja, kihasználja az alkalmat, és igyekszik bemutatni Strasbourgban és hazájában is néhány fontos kulturális értéket, amelyen keresztül természetesen szintén politikai szempontokat és célokat is szolgál az adott elnökség. Ilyen értelemben tehát például a romaügy előtérbe helyezése, a romastratégiák előtérbe helyezése, azt gondolom, egy példa arra, amit kulturális programokon keresztül is jól lehet majd támogatni.

A járványhelyzet nyilván hatással van az elnökségre. Az Európa Tanács politikája szerint június végéig nem terveznek élőszerelő rendezvényeket. Ezzel szemben a magyar elnökség prioritása vagy célja az, hogy legalábbis hibrid szinten megvalósuljanak már júniusban, illetve már májusban is az események. Ez azt jelenti, hogy a magyar külgazdasági és külügyminiszter, Sziijártó Péter személyesen kíván részt venni minden, az elnökséghez kapcsolódó eseményen, a másik oldal pedig saját maga tudja meghatározni, hogy készen áll-e már arra, hogy személyesen vegyen részt. Nekünk mindenesetre az lenne az érdekünk, hogy minél több fizikai jelenléttel megvalósuló rendezvényünk legyen, szemben az online formával. A trendek egyelőre inkább pozitívak, azt gondoljuk, hogy egy-két hónapon belül még jobb is lesz a helyzet, tehát van esély arra, hogy akár a szakmai, politikai rendezvények, akár a kulturális rendezvények valóban személyes részvétellel valósulhassanak meg.

Az elnökséggel kapcsolatban: a Parlamenti Közgyűlésnek elég nagy szerepe van az Európa Tanácsban, itt a külügyminiszter többször fog hozzászólni, szerepelni, az egyelőre kérdéses, hogy miniszterelnöki, illetve köztársasági elnöki részvétel lesz-e, ezt majd még a folyamat során tisztázzuk. Van rá gyakorlat más elnökségek esetében, hogy a kormányfő, illetve az elnök vagy az államfő részt vesz a Parlamenti Közgyűlésnek egy bizonyos szegmensén. Egyébként két plenáris ülés lesz, egy júniusban, egy pedig szeptember-október fordulóján, és a magyar ET parlamenti közgyűlési delegáció igen aktív Németh Zsolt bizottsági elnök vezetésével, őt most választották meg a politikai bizottság elnökének, ami egy újabb fontos feladata lesz, úgyhogy azt gondolom, elég szoros az együttműködés, és ezen a területen is jól tudjuk majd képviselni, egységesen tudjuk majd képviselni a magyar elnökségi prioritásokat.

Hamburgban május 21-én vesszük át a kulcsot, az elnökséget, és utána sorban jönnek majd a rendezvények. Nem akarok a részletekbe belemenni, mert ezt leírva is el tudom küldeni, a lényeg az, hogy négy nemzeti kisebbségekkel foglalkozó konferenciát tervezünk, ez fel lesz fűzve egy gondolati láncra, amelynek a végén, hogyha sikerül, akkor valamilyen dokumentumot is szeretnénk elfogadni. A prioritások között ez az első, a nemzeti kisebbségek - nem véletlenül. Ez egy üzenet, az Európa Tanács hagyományosan az az európai szervezet, amelynek nagyon komoly jogi kodifikációs tevékenysége és eredményei mutathatók fel, illetve léteznek a kisebbségek, a nemzeti kisebbségek terén, és ezért Magyarországnak elemi érdeke az, hogy a szervezetnek ezt a jellegzetességét előtérbe állítsa. Az utóbbi években egy kicsit háttérbe szorult a nemzeti kisebbségek ilyen pozitív kezelése, és előtérbe kerültek más társadalmi kisebbségekkel kapcsolatos tevékenységek. Azt gondolom, hogy nekünk küldetésünk az, hogy megfordítsuk ezt az arányt, és ismét középpontba helyezzük a nemzeti kisebbségek ügyét, hiszen Európán belül nagyon nagy számban élnek kisebbségek, ez akár az EU-n, akár az ET-körön belül is - ami ugye szélesebb - nemcsak magyar kérdés,

hanem nagyon sok országban, gyakorlatilag minden országban megjelenik a nemzeti kisebbségek ügye.

A második a jövő generáció kérdése, prioritása. Itt az ifjúságpolitika, a gyerekjogok, a gyermekek és fiatalok lelki egészsége és ezen keresztül egy átkötés a családi értékek védelméhez és a társadalmi felzárkózáshoz, a romakérdéshez. Azt gondolom, hogy ez is nagyon fontos prioritásunk lesz, különösen most, a járvány idején, amikor a gyermekeink be vannak zárva, otthonról vesznek részt az oktatásban. Ilyen hosszú idő már hatással van a pszichés állapotukra is, ráadásul van egy másik prioritásunk, a 4. számú, a kiberbűnözés, a mesterséges intelligencia, a kettő még össze is kapcsolható, hiszen a járvány alatt a megnövekedett online részvételben sokkal kitettebbé váltak a gyermekeink az ilyen jellegű támadásoknak is.

A harmadik - és ez nem fontossági sorrend - a vallásközi párbeszéd. A vallásközi párbeszéd megfogalmazás megfelel a bevett Európa tanácsi nyelvezetnek, de természetesen ezen belül vannak hangsúlyaink, és itt a keresztényüldözés és a keresztények védelme az, ami egy kiemelt téma lesz; de nem szűkítjük le erre, hiszen az Európa Tanácson belül sokféle ország, sokféle vallás megjelenik, ezért nagyon fontos az, hogy a békét és a stabilizációt, a stabilitást szolgáló vallásközi párbeszédet egészében is megvizsgáljuk. Ennek is lesznek rendezvényei, lesz egy kiemelkedő esemény, amelyet az üldözött keresztényekért felelős államtitkárság, Azbej Tristanék fognak vezetni. Ez Strasbourgban lesz, és ennek a margóján szervezünk egy kiállítást is, amely a közel-keleti és afrikai üldözött keresztényekről szól, ez a Tűzkeresztben című kiállítás.

A negyedik prioritás, mint említettem, a jövő kihívásai, a kiberbűnözés és csatolt elemek. Ezzel kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy lesz egy igazságügyi miniszteri konferencia Budapesten - ez lesz az egyik kiemelkedő eseménye egyébként az elnökségnek októberben -, és itt az európai és a nemzetközi szélesebb szabályozást fogják áttekinteni: az igazságszolgáltatás digitalizációja, a mesterséges intelligencia hasznossága, illetve használata az igazságügyi rendszerekben és a biztonságos kezelése ennek a kérdésnek, ami egyre inkább előtérbe kerül minden igazságügyi rendszerben.

Az ötödik prioritásunk a környezetügy. Ez olyan kérdés, amely szintén mindent átfog, és azt gondolom, hogy magyar szempontból is előnyös, hogyha tematizáljuk az Európa Tanácson belül ezt a kérdést, ami találkozik egyébként az ET Parlamenti Közgyűlésen belüli frakciók túlnyomó részének az érdeklődésével, illetve magának az Európa Tanács Titkárságának és a főtitkárnak a prioritásaival is. Ennek keretében az európai tájegykezmények végrehajtását fogjuk megvizsgálni, illetve megrendezzük a természet- és környezetvédelmi filmfesztivált, meg fogjuk rendezni a magyar nemzeti parkok hetét és megünnepeljük a táj nemzetközi napját. Azt gondolom, hogy szép ívet alkot ez az öt prioritás, és hogyha jól tudjuk őket megvalósítani, szakszerűek vagyunk és megfelelő politikai támogatást is nyújtunk neki, akkor azt gondolom, hogy ez egy sikeres félév lesz.

Szeretném még hangsúlyozni, hogy Szijjártó Péter személyesen is nagyon elkötelezett az elnökség sikere iránt. Ő lesz az arca, ő képviseli Magyarországot a Miniszteri Bizottságban, és ahogy említettem, minden magas szintű rendezvényen személyesen kíván részt venni. A kommunikációban rajta kívül nyilván a segítségünkre lesz Kalmár Ferenc, aki a nemzeti kisebbségekkel kapcsolatos ügyeket viszi, de számítok Szili Katalin aktív támogatására, és Juhász Hajnalka is sokat dolgozik a háttérben is és a nyilvánosság előtt is. *(Bencsik János megérkezik az ülésre.)* De természetesen az összes képviselő, aki valamilyen szintén érintett vagy az ET PKGY kapcsán vagy egyébként ambíciója van ebben, számítunk a segítségére. Még itt van a teremben Bán Janka főosztályvezetőnk, ott ül, aki velem együtt végzi a koordinációt a

Külgazdasági és Külügyminisztériumban. Rá is szeretném felhívni a figyelmet, hogy ha bármi napi ügy van, nyugodtan forduljanak hozzá is.

Én ezzel be is zárom. Nem megyek bele a nemzeti kisebbségi kérdésbe, mert erre megvannak itt a kollégák, akik ezt meg fogják tenni. Ha bármi kérdés van, természetesen állunk rendelkezésükre, és köszönjük szépen a meghívást.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Kalmár Ferenc miniszteri biztos úr, parancsoljon!

Kalmár Ferenc András kiegészítése

KALMÁR FERENC ANDRÁS miniszteri biztos (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Tisztelt Miniszterelnöki Megbízott Asszony! Államtitkár Úr! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Négy konferenciát szervezünk az Európa tanácsi elnökségünk kapcsán, és ez a négy konferencia egy logikai folyamatot fog követni, úgy épül egymásra.

Az első ilyen konferencia, aminek az előkészületei már nagyon haladnak, június 29-én lesz Strasbourgban. Ezen a konferencián át szeretnénk nézni, hogy milyen lehetőségei voltak és vannak az Európa Tanácsnak a nemzeti kisebbségek védelmének a területén. Azt az alcímet is adtuk, hogy „eredmények és kihívások”. Magas rangú személyiségek jönnek, meghívtuk őket, és mindenki, akit meghívtunk, jelezte, hogy el tud jönni, előadást fog tartani. Ez lesz az első számú konferencia, amit megszervezünk.

A második Budapesten lesz, mégpedig az Európa Tanács Ifjúsági Központjában, itt pedig terepet vagy teret akarunk adni az NGO-knak, a kormányzaton kívüli intézményeknek, intézeteknek, valamint a jogvédő intézeteknek és a kutatóintézeteknek, hiszen Európában vannak neves nemzetpolitikával, nemzeti kisebbségekkel foglalkozó kutatóintézetek, Flensburg, Bolzano, Ljubljana, Budapest, ezeknek mi teret szeretnénk biztosítani, mondják el véleményüket.

A harmadik konferencia pedig szintén Budapesten lesz a Külügyminisztériumban, ezt úgy tervezzük, hogy Szijjártó miniszter úr fogja megnyitni, az előzőt pedig Sztáray Péter államtitkár úr, az elsőt pedig, hogy erre is kitérjek, Gulyás miniszter úr fogja megnyitni, elvállalta. Szóval a harmadik konferencia Budapesten lesz és az európai jó gyakorlatokról fog szólni. Ezt kihegyezzük az autonómiák kérdésére, az autonómiai jó gyakorlatokat akarjuk bemutatni. Ennek lesz egy olyan blokkja, ami a közép-kelet-európai helyzetet és gyakorlatot mutatja be. Itt lesz alkalmunk arra, hogy bemutassuk a magyarországi kisebbségeknek a helyzetét, a magyar nemzeti törvényt és egyáltalán a magyar állam hozzáállását a nemzeti kisebbségekhez, de a környező országokban lévő magyar közösségeknek a helyzetét is.

Az utolsó konferencia pedig október 19-én lesz, Kövér László házelnök úr vállalta a megnyitást, és ez már a jövőről fog szólni. Meghívunk jeles politikusokat, szakembereket, hogy mondják el a véleményüket, hogyan látják a jövőt, hogyan tudnánk megőrizni az identitását az európai nemzeti kisebbségi közösségeknek azért, hogy az európai diverzitást, sokszínűséget meg tudjuk tartani, ami máskülönben az európai kreativitásnak az egyik alapja.

Köszönöm szépen, én per pillanat befejeztem.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszteri biztos úr. Megkérem dr. Szili Katalin elnök asszonyt, miniszterelnöki megbízott asszonyt, hogy tartsa meg előadását.

Dr. Szili Katalin tájékoztatója

DR. SZILI KATALIN miniszterelnöki megbízott: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Képviselő Urak! Engedjék meg, hogy néhány szóban vázoljam, hogy miért

fontos számunkra ez a mostani Európa tanácsi elnökség, bár az államtitkár úr a bevezetőjében említette, hogy szeretnénk, hogyha az Európa Tanács mögénk állna néhány olyan kérdésben, amit az Európai Unió mint olyan nem vesz figyelembe, gondolok itt akár a Minority SafePackkel kapcsolatos tapasztalatainkra vagy minden olyan kísérletre, ami az elmúlt időszakban az Európai Uniónál gellert kapott a nemzeti kisebbségvédelem vagy az őshonos nemzeti kisebbségek kérdésében. Én készültem néhány slide-dal, igyekszem ezen gyorsan végigfutni, és talán segít is abban, hogy ne beszéljek túl sokat.

Nyilván számunkra a legfontosabb kiindulópont az Alaptörvény, amiben, azt gondolom, hogy páratlanul került megfogalmazásra az, hogy Magyarország a nemzeti összetartozást szem előtt tartva felelősséget visel a határon túli magyarságért - nemcsak felelősséget érez, érezni bármit lehet, felelősséget visel, ez a napi aktivitást is jelenti. Ebben nagyon fontos az is, hogy a külhoni magyar közösségeinket folyamatosan támogatja a kormány, és ez nemcsak gazdasági, hanem, én azt gondolom, társadalmi támogatottság, és ezen belül is azokat a törekvéseket, amit a határon túli közösségeink megfogalmaznak.

Tisztelt Képviselő Urak! Szeretnék egy nagyon rövid kitekintést tenni arra is, hogy az Európa Tanácson belül eddig milyen jelentésekre került sor, és itt külön szeretném kiemelni azokat a törekvéseket, amit eddig magyar képviselők tettek az Európa Tanács keretein belül. Nyilván az egyik fontos kiindulópont, amiről itt szó volt, a nyelvi charta, illetőleg a kisebbségvédelmi keretegyezmény mint alapidokumentumok, de láthatóan sor került itt már néhány olyan jelentésre, amit alapul vehetünk, tehát önmagában az a konferencia, ami ennek az áttekintését jelenti, én azt gondolom, hogy egy jó összefoglalást adhat.

Ebben szeretném külön is kiemelni Frunda György jelentését, ami nagyban segítette azt is, ami majd a mondandóm végén, zárásként kerül megfogalmazásra, például az, hogy a nemzeti kisebbség legyen államalkotó tényező minden országban. Láthatóan ebben ma Magyarország, illetőleg Szerbia élen jár, egyébként az összes szomszéd országnál ez nem így van. De szeretném kiemelni a Kalmár-jelentést is, ami szintén az önrendelkezés, a területi önkormányzás megoldásai kérdésében jelentős előrelépést adott a Gross-jelentést követően. *(Balczó Zoltán távozik az ülésről.)*

Tisztelt Képviselő Urak! Kiemelném itt még azért Magyar Anna jelentését, ami a chartában foglaltak betartását, illetőleg a nyelvi oktatás kérdéseit fogalmazta meg, Hoffmann Rózsa képviselő asszonyét, aki a charta ratifikálását, illetőleg a nyelvi jogok szem előtt tartását fogalmazta meg, vagy akár most április 19-én Kovács Elvira képviselő asszonnak azt a jelentését, ami, én azt gondolom, hogy ebben a ciklusban az egyik legfontosabb lesz, hiszen a többi között a nemzeti kisebbségek részvételét a közügyekben, illetőleg a kisebbségi keretegyezmény megerősítésének a szükségességét fogalmazta meg. Erre egyébként vissza fogok majd térni.

Látható, hogy a mai szabályozás problémás, nincs európai uniós hatáskör, nincs implementációs kontroll, nincs közösségi védelem, itt a közösségi jogokról nem is beszélek, illetőleg nincs pontos definíciónk. Ezért is tartjuk ma nagyon fontosnak, hogy az őshonos kisebbségek keretében, akik körülbelül 10 százaléknyan vannak általában egyébként az Európa Tanács hatókörébe tartozó 47 országban, mondhatjuk azt, hogy minden hetedik állampolgár kisebbségi közösségben él. Ezért reményeink szerint sok olyan partnert fogunk találni, aki mögénk áll ezekben a kérdésekben.

Ezért is szeretnénk - és itt újra visszautalnék az államtitkár úr által elmondottakra -, hogy az Európa Tanács nyomást gyakoroljon az Európai Unióra, tehát vigye elől a zászlót ebben a kérdésben, ami aztán... És egyébként már előfordult ilyen éppen Kalmár Ferenc miniszteri biztos úr jelentése ügyében, hogy voltak olyan kitételei, amelyeket egyébként az Európai Parlament beemelt a saját határozataiba is.

Én tehát azt gondolom, hogy ezt ebben a szinergiában ki kell használnunk, ami az Európa tanácsi kezdeményezéseket, jelentéseket jelenti.

Ahogy jelezték itt az államtitkár úrék, május 21-étől november 17-éig tart az elnökségünk. Szeretnénk az elnökség asztalára tenni egy olyan dokumentumot, amely alapvetően elősegíti azt, hogy emögé felsorakozva a meglévő kisebbségi keretegyezményt a 25 év után - hiszen 25 éves a kisebbségvédelmi keretegyezmény - a mai, XXI. századi kihívásoknak megfelelően csiszolja tovább, finomítsa, és ezzel reményeink szerint egy új perspektívát is ad a kisebbségvédelemnek.

Itt - elnézést kérek a képviselő uraktól, de - szerénytelenség nélkül kiemelném, hogy Kalmár Ferencsel összeállítottunk öt olyan alapelvet, amely reményeim szerint ennek a konferenciasorozatnak, illetőleg ennek a végén egy olyan összefoglalót ad a négy konferencia jövőképeinek, amely elősegíti azt, hogy a kisebbségvédelmi keretegyezmény, illetőleg a jövőben történő finomítás valóban ebbe az irányba menjen; visszautalnék például a Frunda-jelentésre, a Kalmár-jelentésre, illetőleg a magyar kezdeményezésekre, gyakorlatilag ezeknek egyfajta összefoglalóját is adja. Ebben az egyik fontos alapelv, hogy a nemzeti kisebbségek ügye nem belügy, hanem európai ügy, ezt be kell látni. Jó lenne azért... Volt egy ilyen slide-om, de arra nem szeretnék most külön visszautalni, szerintem az megér egy külön misét, amely a bevándorló kisebbségek és az őshonos nemzeti kisebbségek közötti különbségtétel szükségességét is jelenti. A második, hogy az állampolgárság elválik a nemzeti identitástól, másként fogalmazva a nemzeti identitás nem szükségszerűen azonos az állampolgársággal. Itt nagyon remélem, hogy a Francia Köztársaság, amely egy tipikus nemzetállamnak tekinti magát, majd felsorakozik emögött, hiszen ő az egyik kiváló példája ennek. Egyébként itt csak megjegyzem, hogy szemantikailag problémásnak tartom, ha folyamatosan a nemzetállamra mint olyanra hivatkozunk, a nemzetállam ugyanis mindig kizáró, tehát kizárja azokat, akik nem azon állampolgárokhoz tartoznak, erről, gondolom, Kalmár úr még beszélni fog. A nemzeti kisebbségvédelem alapja az identitáshoz való jog, a negyedik az identitás védelmének megvalósításához szükséges úgy az egyéni, mint a kollektív jogok biztosítása. A kollektív jogokról senki nem beszél, ehhez képest - ahogy az elnök úr emlékszik, a legutóbbi ülésen elmondtam, hogy ehhez képest - mondjuk az afrikai származású embereknek teljes egészében kollektív jogokat is biztosít az Európai Unió Parlamentje a saját határozatával. Az ötödik, hogy egy állam területén élő nemzeti kisebbségek alkotó elemei az adott államnak. Ahogy jeleztem, Frunda György ezt már a saját jelentésében megfogalmazta.

Nagyon remélem, és ha megfelel ennek mondjuk északi vagy akár keleti szomszédunk is, egészen más lesz a helyzetük akkor, amikor az őshonos kisebbségi jogok kérdéseit megfogalmazzuk.

Köszönöm szépen a figyelmüket. Kalmár úr jelezte, hogy ő még kiegészítené ezt az öt alapelvet egy-egy mondatral, természetesen ha az elnök úr szót ad Kalmár úrnak. *(Az elnök bólogat.)* Köszönöm szépen, köszönöm a figyelmüket.

ELNÖK: Az elnök beleegyezően bólogat.

KALMÁR FERENC ANDRÁS miniszteri biztos (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Köszönöm a szót, elnök úr. Valójában egy-egy mondatot hadd mondjak ezekről az alapelvekről, ugyanis ezek az alapelvek megtalálhatóak például a magyar alkotmányban és a magyar nemzetiségi törvényben, de ez több ország szabályozásában is benne van.

Az első alapelv, miszerint ez európai ügy kell legyen. Valójában ha valaki, egy állam a saját homokozójában akarja megoldani ezt az ügyet, az nem fog menni, de még a Kékestetőről nézve sem. Véleményem szerint - és ezt sokszor el szoktam mondani -

fel kell menni Európában a Mont Blancra, és úgy kell körbenézni Európában; úgy lehet megoldani az európai ügyeket.

Ami nagyon fontos a második alapelvben, hogy az identitást védjük. Az identitás az, ami az alapja mindennek, ugyanis mit akarunk mi? Nemcsak nyelvet akarunk védeni, nemcsak oktatási rendszert akarunk védeni, mert ezek mind részei az identitásnak, de mi azt akarjuk, hogy az a közösség, az a székely közösség, az a fríz közösség Hollandiában - hogy ne csak a magyar világról beszéljek - maradjon meg fríz közösségnek meg magyar közösségnek, mert egy nyelvet, egy szlovák vagy egy magyar nyelvet mondjuk egy szlovák, egy román is védhet, de attól ő még nem lesz magyar, és nem marad meg a magyar közösség. Ezért az identitást védjük, ez az alap.

A következő probléma az, hogy egyéni jogok szükségesek, kollektív jogok szükségesek. Itt van a kollektív jogok kérdése, és például ha csak a környezetünket nézzük, Szlovákia, Ukrajna, Románia nem fogadja el a kollektív jogokat. A délszláv országok elfogadják.

A másik, ami még problémásabb még a délszláv országokban is imitt-amott, hogyha kijelentjük, hogy a nemzeti identitás és az állampolgárság nem feltétlenül kell hogy fedje egymást, vagy hogy mondjam, fedje egymást, jó. Ennek a legjobb példája Kárpátalja, ugyanis Kárpátalján egy emberöltő alatt legalább ötször kellett volna nemzeti identitást váltani, ha ez az identitás követi az állampolgárságot - ezt nem lehet elvárni egy embertől. És nem az az egyedüli hely Európában, ahol ilyen határmódosítások történtek az emberek feje fölött. Azt kell mondani, hogy skizofrén állapothoz vezet, ha valaki ezt így próbálja követni.

Az ötödik pedig, hogy a nemzeti kisebbség legyen államalkotó tényező abban az országban, amelyben lakik valójában. Ha csak a saját környezetünket nézzük, tessék megnézni Erdélyt! Legyen az a szászok által teremtett kultúra vagy a magyarok által teremtett kultúra Erdélyben, az ezer év alatt több érték teremtődött a kisebbségek, a jelenlegi kisebbségek által, mint akár a mostani többség által, ez egyértelmű, meg kell nézni a különbséget Regát és Erdély között, teljesen más. (*Lázár János távozik az ülésről.*) Bizonyára sokan tudják, hogy én brassói származású vagyok, és ezt azért most is elmondom, hiszen Brassóban van az úgynevezett Fekete templom. A Fekete templom, kérem szépen, azért nagyon fontos építmény Európában, mert az utolsó gótikus templom Európában kelet felé, keletebbre már nincs ilyen gótika - vagyis ez egyfajta kulturális kötődést mutat, és ezt be kell emelni az adott állam struktúrájába, ha valójában egyenjogúságot akarunk. Én itt befejezem, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Köszönöm a miniszterelnöki megbízott asszonynak és Kalmár Ferencnek a kiegészítést. Juhász Hajnalka miniszteri biztos asszonyé a szó.

Dr. Juhász Hajnalka kiegészítése

DR. JUHÁSZ HAJNALKA miniszteri biztos (Miniszterelnökség): Nagyon szépen köszönöm a szót, elnök úr. Én annyiban szeretnék egy kicsit a kollégákat kiegészítve, és nem ismételve egy pár megjegyzést tenni, hogy egy picit általánosan beszéljünk arról, hogy mit jelent az Európa Tanács nemzetközi jogi és külpolitikai aspektusból. A világ egyik legnagyobb nemzetközi szervezetéről beszélünk, 1949-ben hozta létre a londoni egyezmény, és érdemes tudni az Európa Tanácsról azt, hogy minden európai uniós tagállam tagja az Európa Tanácsnak, de hogyha az összes európai országot nézzük, akkor Belarusz, Koszovó és Vatikán kivételével gyakorlatilag a 47 tagállamban minden uniós tagállam benne van. Az, hogy melyik ország tölti be az elnökséget, az 1951 óta egy eljárási szabály, rotációs sorrendben, az angol ábécé szerint töltik be a 47 tagállam közül a sorra kerülők az aktuális uniós elnökséget. A jelentőségét nem csökkenti, sőt, növeli az a rendkívül fontos tény, hogy 1949 óta 216 állam- és

kormányfő tartott az elnökségi idő alatt beszédet. Két fontos szerve van az Európa Tanácsnak, amely az elnökségünk során is fontos szerepet fog betölteni, az egyik a Miniszteri Bizottság, amelyiknek az elnöke az elnökséget betöltő soros elnök, tehát jelenleg Szijjártó Péter külügyminiszter úr, aki egyébként az eljárási szabályok szerint akár javaslattal élhet, elnökségi ülést vezethet, tehát rendkívül széles körű hatásköre van. A másik a Parlamenti Közgyűlés, amelyben jelenleg most 14-en vagyunk a magyar delegáció részéről, 7 főtag és 7 helyettes tag alkotja a magyar delegációt.

Fontosnak tartom kiemelni, hogy azt látnunk kell, hogy a nemzetközi szervezetek versengenek egymással, és itt az Európai Unióra és az Európa Tanácsra gondolok. Ennek akkor van különleges jelentősége, hogyha a nemzeti kisebbségek jogairól beszélünk, ugyanis az Európai Uniónak egy óriási hiátusa, hogy amikor a lisszaboni szerződés egységes keretbe foglalta a nemzeti kisebbségek jogainak védelmét, akkor gyakorlatilag az Unió nem kapott kizárólagos jogalkotási hatáskört. Ezért van óriási jelentősége a Minority SafePacknek és az ehhez kapcsolódó lehetőségeknek, hiszen az a lisszaboni szerződésnek a hiátusát próbálja betölteni, és ezért van nagy szerepe magának az Európa Tanácsnak is, mert a két legfontosabb nemzetközi jogi egyezményrel rendelkezik: ez a regionális vagy kisebbségi nyelvek európai chartája, amelynek magam is nemzeti szakértője voltam és a nemzeti kisebbségek jogairól szóló keretegyezmény.

Ahogy az államtitkár úr is mondta, a németektől vesszük át és az olaszoknak fogjuk átadni. Azt szeretném még hangsúlyozni, hogy minden egyes tagállam, amikor eldönti, hogy milyen prioritásokat választ, azt szabadon teheti, nem köti az előző elnökség prioritása az adott tagállamot. A Miniszteri Bizottsággal van egy fontos egyeztetés, valamint az Európa Tanács főtitkárával, Marija Burićsal és a PKGY elnökével, Rik Daemsszel, akivel ez meg is történt.

Amit a prioritásaink közül szeretnék még kiemelni, az valóban a nemzeti kisebbségek jogainak a védelme. Erre azért lehetünk méltán büszkék, mert az elmúlt időszakban az Európa Tanács, annak ellenére, hogy ezzel a két fontos nemzetközi jogi egyezményrel rendelkezik, nagymértékben hátrébb helyezte ezt a fontos kérdést, bár a héten került elfogadásra Kovács Elvirának a fontos riportja a nemzeti kisebbségek jogainak védelme vonatkozásában. De ezzel mi valami olyan fontos értéket hozunk vissza, amelynek a megvalósítására az Európa Tanácsot létrehozták.

A másik ilyen fontos prioritás, amit szeretnék kiemelni, az a vallásközi párbeszéd. Ahogy az államtitkár úr is mondta, itt a Hungary Helps programot szeretnék bemutatni, de azt gondolom, hogy ebben is hozzáadott értéket fog képviselni a magyar elnökség, mert 2017-ben volt utoljára egy úgynevezett interkulturális párbeszéd az Európa Tanácsban, amikor egyáltalán szóba jött az, hogy az üldözött vallási kisebbségek jogainak védelmével foglalkozzon. Különösen fontosnak tartom ezt a témát és nagyon sajnálatosnak egyben, hogy az Európa Tanács 47 tagállamának országgyűlési delegált képviselői nem látják az összefüggést abban, hogy ha a vallási kisebbségeket segítjük és védjük, akkor egyben a migrációnak a megelőzését is képviseljük és biztonságpolitikai aspektusokat is behozunk az Európa Tanácsba. Úgyhogy ez egy rendkívül fontos dolog.

Annyit szeretnék még hozzátenni, hogy minden elnökség végén van egy úgynevezett stock-taking, amikor úgynevezett számvetése van az adott elnökséget képviselő országnak. Ez azt jelenti, hogy be kell számolni arról, hogy milyen konferenciákat valósított meg, milyen eredményeket tett le az asztalra és hogyan látjuk a prioritásokat itt a görögök vagy a németek esetében. Elfogulatlanul tudom azt mondani, hogy egyedülálló és nagyon magas értéket képvisel a magyar elnökség.

Zárásként csak annyit szeretnék mondani a prioritásainkhoz kapcsolódva, hogy valóban a jövő generáció is prioritásként szerepel, itt gyakorlatilag az ifjúságot érintő

kérdések, a gyermekvédelem, valamint a jövő kihívásai, a mesterséges intelligencia és a kiberbűnözés, ahogyan azt az államtitkár úr is elmondta. Az ötödik prioritásra szintén büszkék lehetünk, ez az egészséges környezethez való jognak a védelme, a fenntartható fejlődés kérdésköre. Úgyhogy azt gondolom, hogy egy komoly hozzáadott értéket fog képviselni az elnökség.

Mi, a Parlamenti Közgyűlés tagjai mindent meg fogunk tenni annak érdekében, hogy büszke magyarként képviseljük hazánkat az Európa Tanács soros elnökségében. Köszönöm a megtisztelő figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! A bizottság tagjaié a szó, kérdések, vélemények. A jegyzőkönyv számára szeretném elmondani, hogy Balczó képviselő úr egy másik bizottsági ülésre ment át a munkáját folytatni, illetve időközben megérkezett Bencsik János képviselőtársunk.

Kérdések, hozzászólások

Tisztelt Bizottság! Önöké a szó! *(Senki sem jelentkezik.)*

Amennyiben a bizottság tagjai közül még nem jelentkeztek, akkor engedjék meg nekem, hogy az elhangzott tájékoztatókkal kapcsolatban megjegyzzem, hogy számunkra természetes, hogy ha az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a soros elnöke Magyarország, és ezek a programok részben Strasbourgban, részben Budapesten lesznek, az számunkra evidencia, hogy a prioritások között lesz a nemzeti kisebbségvédelem szerepe, és köszönöm önöknek azt, hogy ott megfelelő szinten fogják tartani ezt az ügyet.

Amiről beszéltünk, nagyon fontos elmondanunk azt, és nem is kell az önök figyelmébe ajánlanom, hogy mindenhol hangsúlyozzuk azt, hogy ez nem magyar ügy, nemcsak magyar ügy, hanem amiről beszélünk, ez egy európai ügy. Az az érdekünk egyébként, hogy ezt egy magasabb szintre emeljük, mint a mi Kárpát-medencei színterünk, ami számunkra egyébként a legfontosabb. De fontos szólnunk nemcsak az Európa Tanácsban lévő európai uniós országokhoz, hanem az Európai Unió kívül lévő és ebben a szervezetben résztvevő országokhoz is, hogy itt több tízmillió európai állampolgárról van szó, csak az Európai Unió területén élnek legalább 50 millióan nemzeti kisebbségi sorban, tehát emeljük ezt az ügyet egy európai ügy szintjére.

Köszönöm szépen, hogy többször megemlítették a Minority SafePacknek, a nemzeti kisebbségvédelmi kezdeményezésnek az ügyét. Ennek napi aktualitása van, hiszen egyrészt sikeres volt az aláírásgyűjtés, foglalkozott vele a tavalyi esztendőben az Európai Parlament, és nagy többséggel azt támogatták, hogy az Európai Bizottság hozzon ebben döntést, illetve jogalkotásra kötelezte az Európai Bizottságot. Tudjuk, hogy ez nem történt meg, a Bizottság tulajdonképpen lesöpörte ezt az asztalról, de többször megfogalmaztuk már itt a bizottságban vagy akár az Országgyűlésben is, hiszen egyébként zajlik egy határozati javaslatnak az elfogadása az Országgyűlésben, hogy a siker legyen a miénk, azoké, akik ezeket az aláírásokat összegyűjtötték, az ügyet elindították, akik aláírták, és a szégyen meg a kudarc pedig legyen az Európai Bizottságé, akik nem voltak hajlandóak foglalkozni ezzel a fontos üggyel. Azt gondolom, hogy az Európa Tanácsnak a magyar elnöksége kellő terepet adhat ahhoz, hogy a politikai szintéren magát ezt az ügyet tovább fenntartsuk.

Nyilvánvaló, hogy szót lehet ejteni a másik kezdeményezésről, aminél, ha jól tudom, most május 7-én jár le az aláírásgyűjtésnek a határideje, amit a Székely Nemzeti Tanács indított el, hiszen az is egy európai ügy, hogy legyenek őshonos nemzetiségi régiók Európában. Ami gondolatot föl lehet még játszani ezeken a konferenciákon, az az a politikai nyilatkozat, amit tavaly június 4-én fogadott el a magyar Országgyűlés a nemzeti önazonosság védelméről. Ez pont arról szólt, amiről önök itt most előadást

tartottak, arról, hogy európai őshonos nemzeti kisebbségek egyrészt hogyan lehetnek államalkotó tényezők, mert azoknak kellene lenniük, és hogy alapvető emberi jog legyen az, hogy bizony a szülőföldön meg lehessen élni, meg lehessen maradni, boldogulni lehessen, úgy fogalmaz az a politikai nyilatkozat, hogy a szülőföld otthonossága. Ez a harmadik olyan ügy, amellyel szerintem lehet foglalkozni az Európa Tanács konferenciáin.

Én köszönöm szépen az önök tájékoztatóját, előadását. Tisztelettel kérdezem még egyszer a bizottság tagjait, hogy van-e hozzászólás, kérdés, vélemény. *(Senki nem jelentkezik. - Dr. Sztáray Péter jelzésére:)* Sztáray államtitkár úr reagálna. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. SZTÁRAY PÉTER ANDRÁS biztonságpolitikáért felelős államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Azzal kapcsolatban szeretnék még egy-két gondolatot megfogalmazni, amit az elnök úr is mondott, hogy ez nem csak magyar ügy. Azt hiszem, hogy ez a kulcskérdése a műveletnek, amelyre készülünk, és azt kell hogy mondjam, hogy nagyon erős ellenszélben dolgozunk ezen a területen, tehát az elmúlt években Magyarország több nemzetközi szervezetben is határozottan kiállt a nemzeti kisebbségek kérdésében, és az a tapasztalatunk, hogy egy-két kivételtől eltekintve a szövetségeseink, illetve a partnereink túlnyomó része nem kész arra, hogy aktívan támogasson bennünket. Ez megnyilvánult a NATO-ban 2017. szeptember 5-e után, amikor az ukrán parlament elfogadta az oktatási törvényt, és az azóta eltelt időszakban nem álltak mellénk igazából a szövetségeseink, és megnyilvánult nagyon „ékes” példával tavaly, illetve idén, amikor a Minority SafePacket elutasította az Európai Bizottság mint tárgyalandó, kezelendő jogalkotási területet. Ilyen értelemben tehát van egy általános nemzetközi hangulat arra, hogy a hagyományos nemzeti kisebbségek ügyét a szőnyeg alá söpörjék, és pont emiatt előtérbe helyezték másfajta kisebbségek kezelését napi szinten, amivel tele van a sajtó. Azt gondolom tehát, hogy ez egy nagyon komoly misszió magyar szempontból, és ezért is örülök annak, hogy kormányzati és törvényhozási oldalról is ennyi oldalról van megtámogatva ez az elnökségi prioritás.

Arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy ha történelmi síkon megnézzük a konfliktusok kialakulását akár Európában, akár világszinten, az esetek túlnyomó többségében vagy etnikai, nemzeti hovatartozási kérdés vagy vallási különbség áll a konfliktusok hátterében. Emiatt azt gondolom, hogy ez máig egy élő ügy, és nem lehet a szőnyeg alá söpörni - ezért is tettük első prioritássá ezt a kérdést. Köszönjük szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. *(Jelzésre:)* Szili Katalin!

DR. SZILI KATALIN miniszterelnöki megbízott: Elnézést kérek, államtitkár úr, hogy még ön után szólok, nem illendő. Elnök úr, két dolgot szeretnék még hozzáfűzni ahhoz, amit az elnök úr elmondott, és nagyon fontos, hiszen a tavalyi évben június 4-én született parlamenti határozat gyakorlatilag - hogy mondjam? - talán a kezdeményezője is volt annak, hogy ezt az öt alapelvet összeállítottuk. Én hajlok arra, hogy egyébként az identitáshoz való jog védelmét is megfogalmazzuk ebben, és hogy a szülőföldhöz való jogot még esetlegesen akár egy alpontként megfogalmazzuk, viszont lenne egy javaslatom, elnök úr. Bár ezt az államtitkár úrral nem egyeztettem, de számunkra nagyon fontos lenne az, amit az elnök úr is elmondott, hogy ez nem magyar ügy, és hogy mindazokat az alapelveket, amelyekkel mi egyébként ezt az Európa tanácsi elnökséget tematizálni fogjuk, a bizottság is támogatja. Nem tudom, lehetne-e arról

szó, hogy a bizottság esetleg egy határozattal, egy bizottsági határozattal megtámogatja ezt a lépésünket és javaslatunkat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bizottsági állásfoglalást tudunk hozni, ezt meg fogjuk tenni a következő bizottsági ülésünkön. Azt gondolom, hogy az ügy van annyira komoly, hogy egy szépen megfogalmazott szövegben és állásfoglalásban álljunk ki az Európa Tanács magyar elnöksége mellett, illetve az önök munkája mellett, esetleg az önök munkáját megkönnyítendő. Köszönöm szépen.

Amennyiben a napirendi ponthoz további hozzászólás nincs (*Senki nem jelentkezik.*), úgy nagyon szépen köszönöm az államtitkár úrnak, a miniszterelnöki megbízott asszonynak, a miniszteri biztos asszonynak és Kalmár Ferenc miniszteri biztos úrnak az előadását és tájékoztatását.

Mielőtt rátérünk a következő napirendi pontra, egy perc technikai szünetet engedjenek meg, hogy a vendégeinktől el tudjunk köszönni! Köszönöm.

(Szünet: 9.54 - 9.57)

A polgári Magyarország napjáról szóló H/15802. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Köszönöm szépen a türelmüket. Folytatjuk tovább a munkánkat.

A 2. napirendi pontunk a polgári Magyarország napjáról szóló határozati javaslat, amely a H/15802. számot viseli. Bencsik János független képviselőtársunk, a bizottság tagja nyújtotta be a határozati javaslatot, és a bizottság feladata, hogy döntenünk kell a képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről. Tájékoztatom a bizottságot, hogy minderre a határozati házszabály 58. § (1) bekezdése szerint cselekszünk, az hatalmaz fel minket, az Országgyűlés tárgysorozatára úgy kerülhet, hogyha a házelnök által kijelölt állandó bizottság támogatja azt. Köszöntöm az előterjesztő Bencsik képviselő urat, és kérdezem, hogy kíván-e hozzászólni. (*Jelzésre:*) Igen. Képviselő úr, oné a szó.

Bencsik János szóbeli kiegészítése

BENCSIK JÁNOS (független) előterjesztő: Köszönöm a szót, elnök úr. Nagy tisztelettel köszöntöm a Nemzeti összetartozás bizottságának minden megjelent tagját! Az előttünk fekvő határozati javaslat - ahogy elnök úr is mondta - arról szól, hogy április 11-ét nyilvánítsa az Országgyűlés a polgári Magyarország napjának. Az 1848. április 11-én szentesített törvények évfordulójáról van szó, amely ahhoz képest, hogy milyen óriási hatást gyakorolt a modern polgári Magyarország megszületésére és a magyar polgári demokráciára, méltatlanul kevésbé van a köztudatban, ellentétben mondjuk március 15-ével.

Anélkül, hogy képviselőtársaimnak itt ilyen rögtönzött történelemórát tartanék, mert, gondolom, azért mindannyian tisztában vannak az ehhez fűződő történelmi folyamatokkal, azt azért mindenképp fontosnak tartanám leszögezni, hogy azoknak az alapvető változásoknak, amelyek ennek a nemzetnek a történelmében az elmúlt mintegy 150 évben bekövetkeztek, a nulladik mérföldköve az április 11-ei törvények voltak olyan alapelveknek a megteremtésével, amelyekben mondjuk akár ez a politikai kurzus is, értem ez alatt mondjuk mind a harmadik Magyar Köztársaságot, tehát az 1990 óta működő, modern köztársasági államberendezkedést, mind azt, hogy az előző időszakban több történelmi, kormányzati ciklus innen származtatta magát, innen eredeztette magát, a legfontosabb alapelveit. Itt szó van a közteherviselésről, a cenzúra

eltörléséről, ehhez kapcsolódóan a szólásszabadságról vagy akár a felekezeti egyenlőségről, amely a vallásszabadságnak volt az alapja, a közigazgatási reformról, olyan reformokról, amelyeket azért tartunk mostanában természetesnek és magától értetődőnek, hogy minden kormányzat erre törekszik, mert mintha olyan természetes lenne, mint a levegővétel, de ez nem volt természetes, az őseinknek ezért kőkeményen meg kellett küzdeni, hogy egyáltalán ezek az alapvetések, ezeknek a politikai feltételei, pénzügyi feltételei, autonómiafeltételei megvalósuljanak.

Van egy érdekes összefüggés a történelemnek az utóélete, a történelem értelmezése kapcsán az előző korokban, hogy az 1848-49-es forradalom és szabadságharcot és az ehhez kötődő összes történést mindig az aktuális politikai kurzusnak a múlthoz való viszonya határozta meg. Így fordulhatott elő például, hogy talán kevésbé ismert, hogy a Horthy-korszakban, a két világháború között nem március 15-e volt a legfőbb nemzeti ünnep, hanem április 11-e. Nyilvánvalóan az akkori Horthy-rendszer felforgatónak vélt, forradalmi típusú, alulról jövő népmozgalmaival szembeni idegenkedése és alapvetően inkább a törvényes rend iránti tisztelete volt ennek az oka, míg nyilvánvalóan 1945 után pedig kéz a kézben a Kossuth-kultusszal jött a március 15-ei forradalomnak, a népfelkelésnek a megdicsőülése és a piedesztálra emelése. 1990 után ez így is maradt, és ezt én nem tartom feltétlenül problémának vagy bajnak.

Én inkább azt látom, hogy ennek a két nagyon fontos dátumnak, a március 15-ei forradalomnak, majd pedig április 11-én ezeknek a forradalom által követelt változásoknak az uralkodó általi szentesítése, ez a két nagyon-nagyon fontos történelmi mérföldkő nincs egyforma magasságon vagy egyforma polcra téve itt a társadalmi közmegejtésben. Én azt gondolom, hogy március 15-e csak április 11-ével értelmezhető. Mindazok a társadalmi változások, amelyekért a XVIII. század vége óta az akkori generáció és az előtte lévő generációk küzdöttek, április 11-ével nyertek értelmet. Bár a szabadságharc leverése után az abszolutista visszarendezkedéssel nyilván hatályon kívül helyezték ezeket a törvényeket, de ezek ugyanúgy fontos alapjai lettek később a kiegyezésnek.

Nagyon-nagyon kevés olyan történelmi korszak van, amely politikai pártállástól függetlenül egyfajta ilyen pozitív megítélésnek és közmegebecsülésnek örvend, de azt gondolom, hogy a dualizmus korszaka, a „boldog békeidőszak”, a kiegyezéstől kezdve az első világháborúig tartó időszak pozitív társadalmi emlékezete jórészt azért valósulhatott meg, mert azok a reformtörekvések köszöntek vissza és lettek megvalósítva, amelyek az április 11-ei törvényekkel le lettek fektetve.

Úgyhogy, *summa summarum*, én azt gondolom, hogy ez a fajta történelmi fordulópontra megérdemelné egyfajta kicsit nagyobb társadalmi közmegebecsülést, és megérdemelné azt, hogy a mindenkor magyar kormányzat ezt a fontos fordulópontra ünnepként kezelje. Úgyhogy a javaslatom ezt a célt szolgálja. Kérem önöket, hogy támogassák, kérem önöket, hogy legyen ennek a politikai oldalaktól függetlenül pozitívan szemlélt történelmi fordulópontra egy társadalmi eseményekben, politikai-társadalmi ünnepekben is kifejeződő közmegebecsülése. Köszönöm szépen.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Van-e a bizottság részéről kérdés, hozzászólás? (*Senki sem jelentkezik.*) Miután illet a bizottság tagjaitól nem látok, ezért engedjék meg nekem, hogy ne mint bizottsági elnök, hanem mint a bizottság tagja szóljak az előterjesztéshez, a határozati javaslatához és az előterjesztőhöz.

Április 11-e '48-ban egy rendkívül fontos és szép napja a történelmünknek, és engedjék meg nekem, hogy földézzem az első március 15-ét 1849-ből, Debrecenből, ami akkor az ország kvázi ideiglenes fővárosa volt és oda költözött a kormány. Debrecenben már megünnepelték március 15-ét, volt templomi *Te Deum*, látványos

díszszemle, felvonulás, és a napon a legnépszerűbb emberek azok voltak, mert volt ökörsütés és nagy hordókból bort osztottak az ünneplőknek, és a szemtanúk szerint ők voltak a legnépszerűbb emberek. Kossuth Lajos annyit fűzött a dologhoz, hogy nem értem, mit ünnepelnek március 15-én, amikor, ő úgy fogalmazott, egy kis pesti lármánál több nem is történt, mert ő - és visszatérek Bencsik képviselő úr előterjesztéséhez - az áprilisi törvényeket tartotta fontosnak, mindazt, ami nem Pesten és Budán, hanem Pozsonyban és Bécsben történt. Mégis azért azóta a magyar néplélekbe és a magyar történelmi tudatba, sőt, azt mondhatom, hogy a magyar mitológiai magasságokba emelkedett maga március 15-e, ez a szép és vértelen forradalmi napunk, és maga március 15-e ma már ötvözi egyébként a Batthyány-kormány létrejöttét és az áprilisi törvényeket is.

Én magam a legszebb nemzeti ünnepünknek tartom, és ebbe a körbe, ebbe az ünnepkörbe beleilleszkedik a Magyar Honvédség létrejöttének emléknapja, a pákozdi csata, és beleilleszkedik sajnos az a nemzeti gyásznapi, ami '49. október 6-ára emlékeztet minket. Tehát megvan '48-49-nek a maga kerek nemzeti ünnepe, emléknapjai és a gyásznapi is. Én magam nem tudom eldönteni, hogy ebbe az ünnepkörbe, ebbe a megemlékező körbe még kell-e nekünk egy emléknap. Mindenesetre kétszer aláhúzva egyébként, hogy valóban, a polgári Magyarország jogi alapjait, akkor majd a későbbi évekre, az áprilisi törvények keretezték be és adták meg az alapokat. Én azonban úgy gondolom, hogy a mai március 15-ei nemzeti ünnepünknek ez is szerves része és nemcsak a március 15-ei pesti és budai események.

Tisztelt Bizottság! Van-e hozzászólás? *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, úgy akkor kérdezem Bencsik képviselő urat *(Bencsik János: Nagyon röviden!)*, kíván-e erre reagálni. Parancsoljon, képviselő úr!

Bencsik János válaszai

BENCSIK JÁNOS (független) előterjesztő: Köszönöm, elnök úr. Csak egy rövid megjegyzéssel egészíteném ki vagy árnyalnám az elnök úrnak a szavait. Én azt gondolom, hogy a magyar nemzeti mitológiában, ahogy pontosan fogalmazott, március 15-e a népszuverenitásnak a szimbóluma, az idegen elnyomás alóli felszabadulásnak a szimbóluma, és bár számos más kapcsolódó történelmi eseményre is meg szoktunk ilyenkor emlékezni, de önmagában a polgári Magyarországnak a nagyon fontos intézményesülései, a nagyon fontos törvényei ilyenkor csak lábjegyzetként szerepelnek, és én pont azt gondolom, hogy például október 6-a - amely ennek a nagy történelmi folyamatnak a gyászos végdátuma - is egy külön emléknapot követelt magának vagy kapott.

Én azt gondolom, hogy ennek a nagyon szép - lehet azt mondani, hogy szép? Szeretünk szépként gondolni rá. -, tragikus végkifejletű, de összességében mégiscsak egy nagyon szép történelmi folyamatnak a három nagyon jól elkülöníthető stációja: a forradalomé, a felkelésé, a csúcspontja az április 11-ei törvények, az uralkodó általi szentesítésnek a csúcspontja, ekkor valamikor úgy fogalmaz hevíletében Széchenyi ezt megelőzően nem sokkal, hogy ő nem is gondolta, hogy olyan változásokat sikerült elérni néhány nap alatt, amelyekről azt gondolta, hogy ötven év alatt sem fognak sikerülni, és ennek ugye az október 6-ai gyászos lezárása, tehát ez a három nagyon jól elkülöníthető történelmi mérföldkő. Én azt gondolom, hogy úgy lenne teljes, hogyha külön-külön emlékeztetést kapna, nem vitatva természetesen az elnök úrnak azt a megállapítását, hogy ezekről március 15-én is mind szó jöhet, de azt gondolom, van olyan súlyú és van olyan fontosságú ez a történelmi mérföldkő, ami indokolná a külön emléknapot. Ezért született ez az előterjesztés. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr.

Tisztelt Bizottság! Szavaznunk kell arról, hogy ki támogatja, hogy a H/15802. számú határozati javaslat az Országgyűlés tárgysorozatára kerüljön. Ki az, aki támogatja? Ki szavaz igennel? *(Szavazás.)* 1 igen szavazat. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* Ki az, aki tartózkodott? *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. 5 tartózkodás mellett, 1 igen szavazattal a bizottság nem támogatta a javaslat tárgysorozatba kerülését.

Az ülés berekesztése

Köszönöm szépen mindenkinek a részvételt a bizottsági ülésen. További jó munkát kívánok a hétre az Országgyűlésben! A bizottsági ülést bezárom. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 12 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Farkas Cecília és Molnár Emese